EL MÓN EN JOC

entreculturas
ONG JESUÏTA PER A L'EDUCACIÓ I EL DESENVOLUPAMENT

ÍNDEX

Introducció_ pàg 3

A què juguem?_ pàg 4

El primer és conèixer-se_ pàg 7

Juguem? Un món en moviment (educació per a la pau) pàg 10

El nostre gran arc de Sant Martí (4 a 8 anys)
Meravelles del món (4 a 8 anys)
Protegim el món (8 a 12 anys)
Coneguem el nostre món (12 a 16 anys)
L'expliquem en un rap 12 a 16 aanys)
Gest (per a totes les edats)

Juguem? Un món unit (educació intercultural) pàg 24

La música connecta el món (4 a 8 anys)
Coneixent a Kalz & Tin (8 a 12 anys)
Pensaments que construeixen món (12 a 16 anys)
La gran decisió (12 a 16 anys)
Gest (per a totes les edats)

Juguem? Un món per a tots i totes (coeducació) pàg 36

Contem el nostre conte (4 a 8 anys)
El desafiament (8 a 12 anys)
El poder de la imatge (12 a 16 anys)
Desmuntant prejudicis (12 a 16 anys)
Gest (per a totes les edats)

Juguem? Un món sa (educació ambiental) pàg 44

Marionetes que tenen història (4 a 8 anys)
El tauler del reciclatge (8 a 12 anys)
Actuem amb el nostre món (12 a 16 anys)
Gest (per a totes les edats)

INTRODUCCIÓ

Des de Entreculturas, treballem des de fa anys en la defensa del dret a l'Educació, entesa no únicament com a accés als sistemes educatius, sinó com a promoció i construcció col·lectiva d'una educació de qualitat, crítica i transformadora.

Per a avançar cap a aquesta educació de qualitat, apostem per la promoció de **Educació per a la Ciutadania Global:** una educació que impulse des de l'escola i els espais no formals processos d'interacció, ensenyament i aprenentatge, destinats a **formar futurs ciutadans i ciutadanes** conscients de la seva pertinença a una comunitat local i global, apoderats per a liderar la transformació del seu entorn i la lluita per un món de dignitat i justícia.

Creiem que és el moment d'apostar per noves fórmules innovadores que desenvolupen una educació amb principis humanistes, orientats al ple desenvolupament del potencial de cada persona en totes les seves dimensions i especialment a la dimensió socioafectiva. Que toque la profunditat i el sentit per a provocar transformacions personals des de les quals construir canvis socials.

A través d'aquesta publicació, utilitzarem **el joc com a eina per al desenvolupament de la dimensió socioafectiva.** Entenent que el desenvolupament emocional és clau per a ser ciutadanes i ciutadans en un món interrelacionat i en canvi constant.

Dins d'aquest enfocament socioafectiu, les accions proposades se centraran especialment en:

1_ **Eix intrapersonal,** a través del foment de la regulació emocional.

2_ **Eix interpersonal,** a través de la cooperació i el treball en equip, el desenvolupament de la consciència ètica i social i l'empatia.

3_ **Eix comunicació assertiva,** especialment en el referit a les habilitats d'escolta activa.

4_ **Eix de capacitat per a resoldre problemes,** especialment en el desenvolupament d'habilitats per a la negociació i la creativitat en la cerca de solucions.

D'aquesta forma esperem contribuir des d'un enfocament innovador a la transformació social i a la construcció d'una ciutadania global protagonista i compromesa amb els reptes actuals.

A QUÈ JUGUEM?

Tens a les teues mans "El Món en Joc" un material lúdic orientat a xiquets, xiquetes i adolescents de 4 a 16 anys que aborda des d'un enfocament lúdic, quatre eixos fonamentals per a la construcció de ciutadania global:
mobilitat humana, interculturalitat, gènere i medi ambient.

Edat dels i les jugadores:

Cada eix ofereix una sèrie de jocs adaptats a tres rangs d'edat:

4 a 8 anys **8 a 12 anys** **12 a 16 anys**

Objectiu del joc:

El món és a les nostres mans, i som nosaltres els i les responsables de construir una ciutadania que siga inclusiva, pacífica, justa i sostenible.

Per a aconseguir-ho, proposem un viatge a través del qual portarem al nostre món (dibuix adjunt en la pàgina 5 per a fotocopiar i retallar) per diferents blocs temàtics:

UN MÓN EN MOVIMENT

Jocs per a la convivència i la pau

UN MÓN UNIT

Jocs basats en el desenvolupament intercultural

UN MÓN PER TOTS I TOTES

Jocs coeducatius

UN MÓN SA

Jocs per a l'educació ambiental

En cadascun d'aquests blocs "el nostre món" anirà adquirint certes característiques, en forma d'objectes (adjunts al final de cada bloc temàtic per a fotocopiar, retallar i pegar en el món), que podrem anar col·locant com a **símbol de la construcció del món que volem.**

De manera que el món comence així

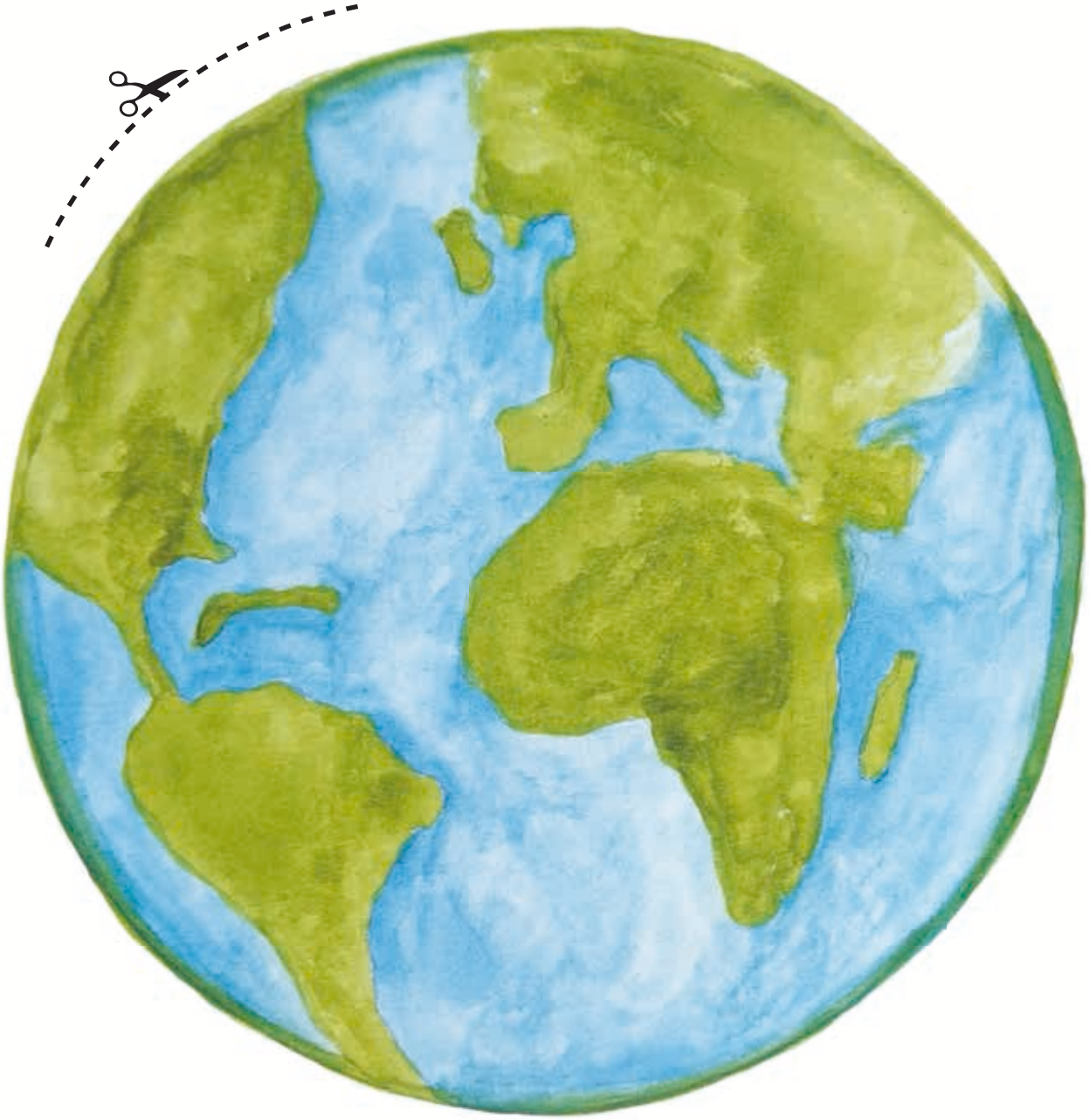

Fotocòpia i retalla aquest món i pega en ell els objectes/símbols de cada bloc temàtic

I acabe així

I ara, juguem?

EL PRIMER ÉS CONEIXER-SE

Abans de començar t'oferim una sèrie de **jocs d'"escalfament"** per a poder anar construint llaços i reforçant la confiança entre els i les participants. Aquests jocs poden adaptar-se a totes les edats.

JOC Vull saber sobre tu

Se li repartirà a tot l'alumnat una targeta en blanc perquè cada alumne i cada alumna escriga una pregunta que vulga saber sobre els i les companyes sobre diferents temes com **el planeta, l'amistat, el respecte, els entreteniments que tenim,** com per exemple:

* Com cuides tu el planeta?
* Què fas per a aconseguir un món millor?
* Què és el que fas perquè les persones del teu voltant siguen feliços?
* Quines coses t'agrada fer?
* Quins entreteniments tens?

Quan acaben, se li entregarà totes les qüestions al professor o professora perquè les veja i després, els entregarà aleatòriament les targetes.

Es posaran tots dempeus i començaran a donar voltes per l'aula i quan es troben a algú li faran la pregunta de la seua targeta, primer un i després l'altre, i així respondran tots dos a les seues preguntes. Una vegada fet això, s'intercanviaran les preguntes i aniran a la recerca d'un altre company o companya per a realitzar-li la nova pregunta.

Així, acabaran responent totes les qüestions que han creat cadascun i cadascuna.

D'aquesta manera, podran conèixer-se tots i totes una mica millor sobre aquelles coses que més els interessa.

JOC Et dibuixe

Se'ls demanarà a tots i totes que realitzen un dibuix sobre aquelles **coses que li agrade fer en la naturalesa** al company o companya del costat. Per a fer-ho, hauran d'escoltar-se sobre totes aquelles coses que els agrade fer quan es troben a l'aire lliure.

Es podran explicar per exemple, si els agrada jugar a algun esport, si els agrada jugar amb els seus amics, si prefereixen estar tombats o asseguts en la gespa o l'arena, o si els agrada passejar... etc.

Primer es realitza el dibuix sobre les coses que ha dit el primer o la primera i seguidament sobre el o la següent.

Després, cada parella eixirà al centre de la classe amb el dibuix de la recopilació de coses que s'ha realitzat l'u i una de l'altre i de l'altra, i explicarà als seus companys i companyes el que han descobert sobre cadascun d'ells i elles.

Així, d'una manera divertida i creativa podran saber més sobre tots i totes.

Escultures humanes

Se'ls dividirà en grups de 4-5 persones i se'ls demanarà que cadascun i cadascuna pense en realitzar entre tots i totes una escultura humana.

Per a això, hauran de pensar i col·laborar junts en què és el que faran i com s'organitzaran per a **aconseguir una escultura grupal.**

Després, cada grup per torns la representarà als seus altres companys i companyes perquè una vegada acabada tots els altres grups puguen imitar l'escultura grupal tal qual l'ha creada eixe grup.

Amb això, aconseguim que tots i totes connecten entre ells i elles a través de l'expressió corporal i es coneguen més.

Fes-me riure

Se'ls demanarà que tots i totes formen una fila recta posant-se al costat de l'altre o l'altra i es traurà a dues persones de la fila amb l'objectiu de **fer riure a una persona** que estiga en la línia, posant cares estranyes, o realitzant ganyotes i gestos que puguen fer riure a qualsevol persona que estiga en la fila.

Pot anar provant un a un per tots els i les companyes fins que algú al final riga.

Quan això succeïsca, aquesta persona haurà d'eixir per a fer riure a un altre o una altra que estiga en la fila. Després, es pot variar l'activitat traient cada vegada a més persones de la fila intentant fer riure als altres.

Al final amb aquesta dinàmica aconseguirem que tots i totes es divertisquen i alhora aconseguisquen més confiança, creant un ambient de benestar.

Entrellaçats

Se'ls explicarà que amb la persona que tinguen al costat formaran una parella, s'hauran d'asseure, pegats esquena amb esquena i **entrellacaran els seus bracos** perquè junts i alhora s'alcen del terra.

Una vegada aconseguit, buscaran a una altra parella que ja s'haja alçat i ara ho faran entre els quatre.

Així, una vegada i una altra aconseguint cada vegada un grup més gran fins que al final, tot el grup sencer s'alce del terra alhora.

Amb aquesta activitat aconseguiran tindre més relació entre tots i totes d'una manera molt divertida.

El meu cap

Formarem un cercle entre totes i tots i d'un en un anirem dient el **nostre nom** i descriurem el que portem al nostre cap o el nostre tipus de pentinat explicant el per què. Per exemple: jo porte una cola perquè em sembla molt còmoda... o jo vaig despentinat o despentinada perquè no m'agrada pentinar-me... o jo porte un llaç perquè m'agrada com em queda... etc. Amb això, aconseguirem que tots es coneguen una mica millor a través d'una cosa simple com pot ser un pentinat.

JOC El puzle

Primer necessitarem molts papers en els quals cadascun siga una foto o un dibuix que forme part d'una **gran imatge** que només s'aconseguirà veure si unim bé tots els papers. Pel que repartirem a cadascun i a cadascuna un paper a l'atzar i quan tots i totes el tinguen, hauran de posar-se en marxa per a parlar amb els i les altres per a aconseguir formar eixe gran dibuix que apareix quan tots els papers s'uneixen. Les grans imatges podrien ser sobre el món, o sobre algun paisatge de la naturalesa, sobre el medi ambient...etc.

D'aquesta manera, hauran de treballar en equip i relacionar-se amb tots i totes per a aconseguir el seu objectiu comú.

UN MÓN EN MOVIMENT

Educació
per a la Pau

La **mobilitat humana** és una dinàmica global i creixent en el nostre planeta. En l'actualitat hi ha més de 1.000 milions de migrants en el món, per a molts d'ells i elles es tracta de **migracions forçades,** desplaçaments en els quals abandonar la seua llar és una qüestió de supervivència.

Una de cada 113 persones en el món és sol·licitant d'asil, desplaçada o refugiada, i ho fan en un context en el qual assistim amb preocupació, a una hostilitat que augmenta cada vegada més cap a les persones estrangeres, i amb traves majors a la circulació de persones.

Per això, des de Entreculturas apostem per l'educació per a la pau, com una estratègia eficaç per a **promoure una cultura de solidaritat** i acolliment que protegisca tant el racisme, com la xenofòbia, i altres extremismes de qualsevol altra índole. D'aquesta manera, impulsem el respecte, el gust per la trobada i el compromís amb l'hospitalitat cap a les persones culturalment diferents, les i els migrants, refugiats i desplaçats.

L'objectiu d'aquesta educació és fomentar la solidaritat i el respecte entre els pobles i les cultures, així com també educar i afavorir una consciència crítica i compromesa per a aconseguir un món més just, equitatiu i solidari.

JOC

EL NOSTRE ARC DE SAN MARTÍ

Edats **4 a 8 anys.**

Definició En aquesta activitat s'abordaran **les diferències i la riquesa que suposa la diversitat,** a través de la realització d'un arc de Sant Martí amb els colors amb els quals cadascun d'ells i elles s'identifiquen més.

Objectius

- Reconèixer la diversitat com una riquesa i una oportunitat de creixement i aprenentatge.
- Enfortir l'autoestima i la identitat per a valorar a les altres persones com a úniques i diferents, sense prejudicis, pors o competències.

Material

- Paper o cartolina gran blanca.
- Pintura dels colors que es donaran en aquesta activitat (retoladors, pintura de mans...).

DESENVOLUPAMENT

Expliquem que recorrerem els colors per a **realitzar el nostre propi gran arc de Sant Martí,** ja que des de sempre s'ha reconegut que cada color té un significat diferent i tots ells tenen el poder de provocar-nos sentiments dins de nosaltres mateixos/es.

Per tant, **descobrirem què ens diu cada color i què ens transmet** per a després decidir quin és el que més ens agrada.

BLAU

És el color del cel i de la mar, per la qual cosa es relaciona amb la confiança, la saviesa, la intel·ligència, la fe i la veritat. És un color fortament lligat a la tranquil·litati la calma. És un color que és molt bo per al nostre cos i la nostra ment ja que se'l considera molt relaxant.

ROIG

És el color de la sang i del foc, per la qual cosa està relacionat amb la passió, el desig, l'amor, l'energia, i també el perill i la guerra. És un color molt intens i forma part de les banderes de molts països.

ROIG FOSC

Ens dóna energia, ànim, fúria, i força de voluntat, però també ira i/o malícia. En un altre sentit, també representa el record d'alguna cosa que trobes a faltar.

ROIG CLAR

Representa l'alegria, la passió, l'amor i la sensibilitat.

ROSA

Es relaciona amb l'amor i l'amistat.

MARRÓ: ens dóna equilibri.

MARRÓ VERMELLÓS

Es relaciona amb la caiguda de la fulla i amb la collita.

MORAT

S'associa amb ser generós i amb deixar-se portar per les emocions. Ens aporta la necessitat de tranquil·litat en un món difícil, però ambun toc de misteri i emoció. El morat o violeta té un caràcter especial, en la naturalesa. Però massa color morat podria portar-nos al mal humor.

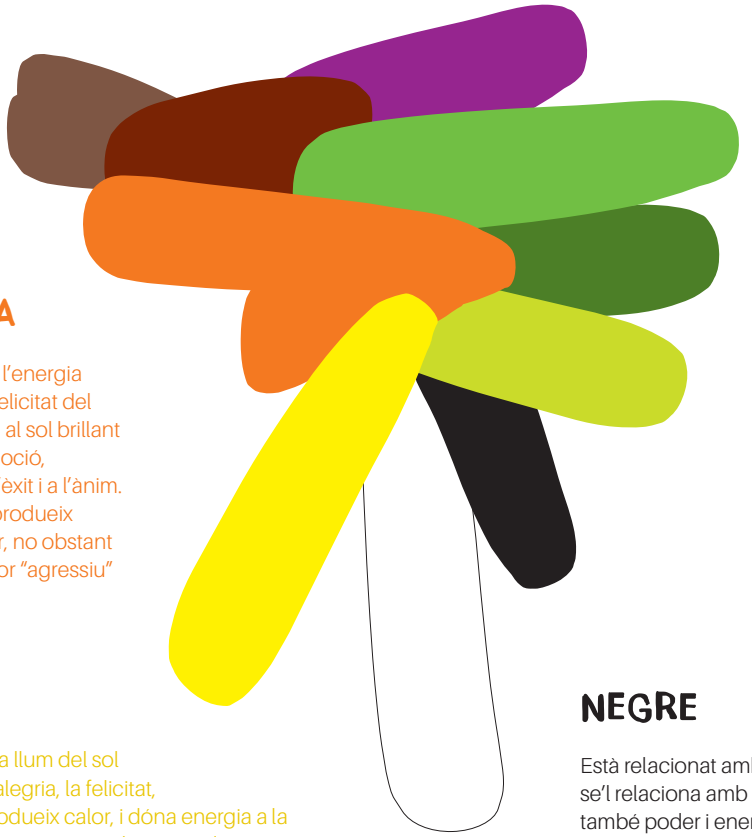

VERD

És el gran color de la naturalesa i el més relaxant per als nostres ulls i pot ajudar a millorar la vista. Ens dóna harmonia, creixement frescor i esperança. En el passat se li atribuïa el poder de curació. Té una forta relació amb la seguretat.

El verd "aigua" està relacionat amb la protecció.

El verd groguenc està relacionat amb la malaltia i la covardia.

El verd fosc es relaciona amb el desig i l'enveja.

El verd oliva és el color de la pau.

TARONJA

És la relació amb l'energia del roig i amb la felicitat del groc. Se l'associa al sol brillant i a l'alegria, a l'emoció, a la creativitat, a l'èxit i a l'ànim. És un color que produeix sensació de calor, no obstant això no és un color "agressiu" com el roig.

GROC

S'identifica amb la llum del sol i s'associa amb l'alegria, la felicitat, i l'energia. Ens produeix calor, i dóna energia a la nostra ment i al nostre cos. Moltes vegades se l'associaa l'or i a la riquesa.

NEGRE

Està relacionat amb el poder, l'elegància, i el misteri. També se'l relaciona amb la por i allò desconegut. Representa també poder i energia.

BLANC

El blanc es relaciona amb la llum, la neu i la llet, per això té un significat de tendresa, dolçor i neteja.

Després d'haver triat el nostre color, pintarem en un enorme paper reciclat blanc el nostre propi arc de Sant Martí amb tots els colors de cadascun i de cadascuna que hem decidit. Podem fer-ho amb ceres de colors, retoladors o amb pintura de dits i dibuixar-ho amb les mans...

Una vegada finalitzat, reflexionarem entre tots i totes i explicarem que ha quedat un arc de Sant Martí de molts colors diferents, i això és el que el fa tan especial, ja que cada color aporta un matís, un to, i això fa que no siga només diferent, sinó únic. Contem que si tot fóra d'un mateix color, no seria tan bonic com el que hem fet nosaltres.

Així com cada color aporta alguna cosa, cada persona aporta a les altres moltes coses que fan que el "arc de Sant Martí de la humanitat" que formem totes les persones, siga diferent i bonic.

Font: Adaptat de: 20minutos:http://listas.20minutos.es/lista/los-14-colores-mas-comunes-y-su-significado-299764/ (última consulta: 31/03/2014).

JOC

MERAVELLES DEL MÓN

Edats **4 a 8 anys.**

Definició Es realitzarà una activitat en la qual els xiquets i xiquetes a través de l'elaboració d'un mural coneixeran els diferents continents del món amb les seues diverses característiques per a així saber sobre el món que els envolta i amb això, **aprendre coses noves els i les unes sobre els i les altres.**

Objectius

- Reconéixer la diversitat com una riquesa i una oportunitat de creixement i aprenentatge.
- Enfortir l'autoestima i la identitat per a valorar a les altres persones com a úniques i diferents, sense prejudicis, pors o competències.

Material

- Paper o cartolina din A4.
- Fotos o dibuixos sobre la informació donada en l'annex.

DESENVOLUPAMENT

Formarem 5 grups en el qual cadascun **representarà un continent del món.** Per a això, es proporcionarà algunes de les característiques principals de cada continent (recollides en l'annex), i amb elles formaran un mural amb fotos i podran a més posar-se alguna vestimenta o característica típica d'aqueix continent.

Quan tots els grups tinguen preparat el seu mural, li ho ensenyaran als altres companys per a explicar-los què és el que han posat en ell sobre el seu continent i així, tots sàpien sobre els diferents continents del món.

Per a acabar, podem penjar tots els murals realitzats en les parets de la classe perquè sempre puguem **recordar les meravelles del món** que hem descobert amb aquesta activitat.

ANNEX

Proporcionem en aquest annex algunes característiques principals seleccionades de cada continent per a realitzar l'activitat. A més, afegim major informació per a aquell o aquella que vulga ampliar la dinàmica amb més elements.

Àsia

Ós panda
Dansa del drac
Escriptura xinesa
Bandera xinesa

Oceania

Coala
Pobles aborígens
Instrument musical Didjeridoo
Esport: boomeran

Europa

Màscara veneciana
Monuments:
plaça roja,
coliseu romà,
Torre Eiffel...

Amèrica

Anaconda
Menjar mexicà i menjar ràpid
Cascades del Niàgara
Lloro

Àfrica

Elefant
Màscares de fusta
Desert

Antàrtida

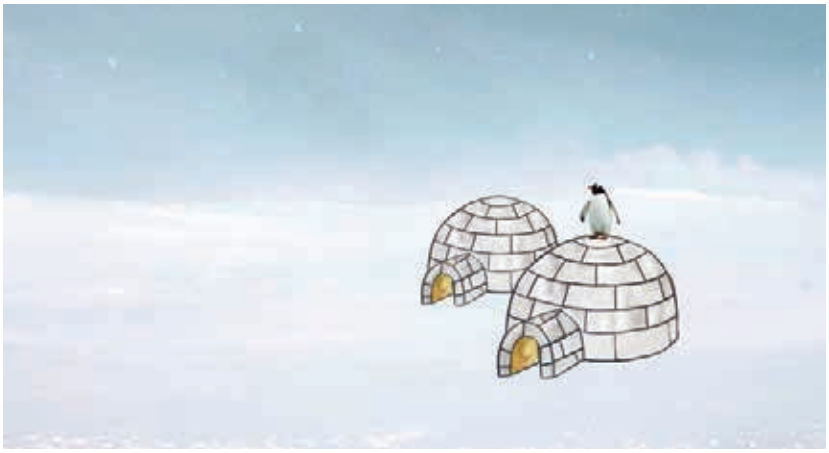

Pingüí
Iglú

JOC

PROTEGIR EL MÓN

Edats **8 a 12 anys.**

Definició Els xiquets i xiquetes soldats viuen en un ambient envoltat de conflictes en el qual molts d'ells i elles es troben sols **i necessiten la protecció i el suport de tots i cadascun de nosaltres i nosaltres.** Per això, amb aquesta activitat l'alumnat es posarà en el paper de molts d'ells per a aconseguir una major comprensió sobre la situació.

Objectius

- Conéixer que en el món existeixen nombrosos conflictes armats en els quals es veuen compromesos xiquets i xiquetes com nosaltres.
- Conéixer que els xiquets i les xiquetes tenen dret a la protecció en els conflictes armats.
- Descobrir com l'educació afavoreix la prevenció i la protecció davant conflictes armats.

Material

- Un ou per cada equip (3 persones).
- Paper, cartó, corda, tela, cinta adhesiva...
- Posits.

DESENVOLUPAMENT

S'explica al grup que es dividiran a equips de 3 persones. Després, se li entregarà un ou a cada equip i els contem que hauran de protegir-lo en tirar-lo des d'una altura d'un metre.

Per tant, tots els equips tindran disposició de diversos materials: paper, cartó, corda, tela, cinta adhesiva.. etc., i a més els diem que podran utilitzar els seus propis materials com alguna jaqueta, mocador...

Amb ells han de **construir un sistema de protecció** que salve a l'ou quan aquest es deixe caure. Una vegada que tots els equips han elaborat el seu sistema de protecció, o bé s'ha esgotat el temps previst per a fer-lo, la persona agafarà tots els ous de cada equip i els deixarà caure.

Els xiquets i xiquetes observaran què és el que ha passat amb cada ou, potser s'han trencat o potser no, però comentem amb tots què és el que han sentit en protegir al màxim el seu ou, en utilitzar tots els recursos que havien aconseguit i quins han sentit en veure el resultat final.

Per a finalitzar, contarem que **hi ha nombrosos xiquets i xiquetes que necessiten el suport de cadascun i de cadascuna de nosaltres,** i que per tant, nosaltres hem de fer alguna cosa des d'ací.

Per això, es repartirà un posit a cada xiquet i a cada xiqueta demanant-los que escriguen alguna mesura que puguen realitzar aquelles persones que tenim al nostre voltant (família, amics, polítics...) en marxa, i després què poden fer ells i elles mateixes també des d'ací per a ajudar als altres xiquets i xiquetes. Per exemple: parlar sobre ells i elles a la seua família o a la gent del seu voltant, o comprometre's d'alguna manera perquè el món el sàpia...

Una vegada tinguem tots els posits, els pegarem en alguna paret de l'aula i formarem amb ells l'arbre de les aspiracions, replet de posits amb tots els compromisos dels xiquets i xiquetes que han escrit per ells mateixos i que volen que es realitzen per part de tots i totes.

A més, si vol el o la docent i la comunitat educativa compartir les fotos sobre aquesta activitat amb nosaltres, podrà manar-los a: **j.garcia@entreculturas.org**

D'aquesta manera, podrem ensenyar la gran tasca que s'ha realitzat en les nostres xarxes socials.

JOC

CONEGUEM EL NOSTRE MÓN

Edats **12 a 16 anys.**

Definició A través de l'elaboració i realització del seu propi curt, **aprendran més sobre l'actualitat i els conflictes** en els quals es troben els xiquets i xiquetes soldats en alguns països.

Objectius

- Analitzar la informació que tenim sobre aquesta realitat.
- Entendre que xiquets i xiquetes són usats en els conflictes a causa de la seua major vulnerabilitat i reflexionar sobre com sobre ells s'exerceix el poder.

Material

- No es requereix cap material específic. Tot està facilitat en l'annex.

DESENVOLUPAMENT

L'activitat consistirà a **crear un breu curt de 5 minuts sobre la realitat dels xiquets i les xiquetes soldats.**

Per a això, se'ls dividirà en grups de 3 persones i hauran de parlar sobre un país en concret amb la informació que se'ls proporcionarà en l'annex.

Per començart, serà necessari que es conega bé aquesta situació. Per tant, amb la informació donada en l'annex, podran descobrir molt de sobre aquest fet que ocorre en el món que els envolta.

Analitzaran cadascun dels textos, destacant aquelles dades que més els haja cridat l'atenció. Una vegada examinat tots els textos, podran començar amb el curt que tindrà el següent esquema de guió:

1) Un **breu resum** en titulars de la informació del país corresponent.

2) El **mapa del país** que li correspon: cadascun dels països seran facilitats en l'annex que podran utilitzar per a projectar-lo o prendre'l com a model i dibuixar-ho.

3) Un **missatge de compromís** i connexió que vulguen manar-los als xiquets i les xiquetes des d'ací.

Ensenyarem el vídeo de **"La guerra no és un joc"** com a model: https://www.youtube.com/watch?v=Zxj6iWfFgiA

Una vegada elaborat el guió es graven en vídeo. Si hi ha possibilitats de projectar-ho per a tota l'aula es mostren tots els curts en finalitzar, si no, acabarien amb l'enregistrament.

També es pot plantejar que pengen eixos curts en "youtube" o en una altra xarxa social, perquè no sols ells si no el màxim nombre de persones arriben a conéixer aquesta situació.

A més, si vol el o la docent i la comunitat educativa compartir eixos vídeos amb nosaltres podrà manar-los a:
j.garcia@entreculturas.org

D'aquesta manera, podrem ensenyar la gran tasca que s'ha realitzat en les nostres xarxes socials.

ANNEX

Grup 1
SUDAN DEL SUD

Abans de la crisi, les Nacions Unides van verificar el reclutament i la utilització de 162 xiquets, tots de sexe masculí i majorment d'entre 14 i 17 anys d'edat. Dels 162 xiquets, 99 estaven associats amb el SPLA, 3 amb el Servei de Policia Nacional de Sudan del Sud i 35 amb les milícies aliades amb David Yau Yau en Jonglei, i 25 van ser mobilitzats per la tribu Lou Nuer per a dur a terme activitats de policia comunitària en l'estat de Jonglei. Es van trobar xiquets vinculats amb el SPLA en les casernes militars, vestits amb els seus uniformes i rebent ensinistrament en les zones de conflicte. A més, al moment de redactar aquest informe les denúncies del reclutament i la utilització de 133 xiquets estaven pendents de verificació. Les Nacions Unides van rebre informació fidedigna sobre violacions greus contra els xiquets, perpetrades per les forces partidàries del Govern i de l'oposició, adeptes a Riek Machar Teny. Pel que sembla, milers de xiquets van ser mobilitzats en els estats de l'Alt Nil i Jonglei pel grup ètnic nuer, partidari de les forces de l'oposició i també conegut com el "Exèrcit Blanc". Milers de menors van morir o van ser mutilats, violats i desplaçats o van quedar orfes.

També es va informar sobre múltiples atacs contra escoles i hospitals i sobre la seua utilització per a finalitats militars per totes les parts, la qual cosa va privar als xiquets de l'accés a l'educació i l'atenció mèdica i va agreujar la crisi humanitària.

Grup
NIGÈRIA

Les Nacions Unides van rebre informes sobre el reclutament i la utilització de menors de tan sols 12 anys per Boko Haram. Segons es va informar, els menors són utilitzats amb finalitats d'intel·ligència, per a seguir els moviments de les forces de seguretat, transportar armes de foc i participar en atacs, inclosa la crema d'escoles i Iglesias.

Grup 3
REPÚBLICA DEMOCRÀTICA DEL CONGO

Les Nacions Unides van documentar 910 casos de menors (783 xiquets i 127 xiquetes), que havien sigut reclutats recentment i utilitzats pels grups armats. D'ells, 609 eren congolesos, 28 ruandesos i 5 ugandesos. La nacionalitat dels altres 268 es desconeixia. Presumptament, quasi la meitat dels menors eren utilitzats com a combatents, però també se'ls utilitzava per a realitzar funcions de portadors, cuiners, informants i altres funcions de suport. La major part de les xiquetes eren sotmeses a esclavitud sexual. Entre els grups armats que recluten menors figuraven els Mayi-Mayi Kata-Katanga, els MayiMayi Simba "Morgan" i altres grups Mayi-Mayi (297 menors), el grup Nyatura (338), les Forces Democràtiques d'Alliberament de Ruanda (FDLR) (47), el M23 (38), el grup Raïa Mutomboki (37), les Forces Populars Congoleses-Exèrcit Popular (FPC/AP) (ex-PARECO) (24), les Forces de Resistència Patriòtica de Ituri (FRPI) (22), l'Aliança de Patriotes per un Congo Lliure i Sobirà (APCLS) (18), la Unió de Patriotes Congolesos per la Pau (16), el moviment Defensa de Nduma per al Congo (NDC)/Cheka (15) i altres grups armats (58). Almenys 136 menors van ser arrestats i detinguts per les forces armades per la seua presumpta associació amb grups armats. D'ells, 21 que havien estat associats al M23 (13 congolesos i 8 que van dir ser ruandesos) van ser detinguts en Kivu del Nord i del Sud i traslladats a la caserna general dels serveis d'intel·ligència militar de les forces armades congoleses a Kinshasa. Tots els menors, excepte un, van ser posats en llibertat després de la labor de promoció duta a terme per la MONUSCO.

Grup 4
COLÒMBIA

Encara que el reclutament i l'ús de xiquets encara no es denuncia prou a Colòmbia, les Nacions Unides van verificar 81 casos de reclutament i ús de xiquets per grups armats en 25 departaments i a Bogotà, inclosos 58 menors per part de les FARCEP i 17 per l'ELN. Al juliol de 2013 es van documentar huit casos de reclutament de xiquets indígenes per les FARC-EP en el departament del Cauca. Al desembre, en Antioquia, un xiquet de 15 anys va ser reclutat per les FARC-EP durant un alto-el-foc declarat. A més, l'Institut Colombià de Benestar Familiar va documentar que 342 menors (114 xiquetes i 228 xiquets) van ser separats de grups armats en 2013, la qual cosa representava un augment significatiu respecte als 264 menors separats de grups armats en 2012. D'aquests, 261 havien sigut reclutats per les FARC-EP, 65 per l'ELN, 15 per grups armats que van aparéixer després de la desmobilització del grup paramilitar Autodefenses Unides de Colòmbia i un per l'Exèrcit Popular d'Alliberament.

Grup 5
SOMÀLIA

Les Nacions Unides van documentar el reclutament i la utilització de 1.293 menors per grups com Al-Shabaab (908), l'Exèrcit Nacional de Somàlia i les seues milícies aliades (209) i Ahlu Sunna Wal Jama'a (ASWJ) (111). Els altres casos es van atribuir a les Forces Armades de Somalilandia (15) i a elements armats desconeguts (36). Al-Shabaab va continuar la seua campanya de reclutament de xiquets, xiquetes i joves.

Al-Shabaab empra a menors per a diferents funcions, per exemple com a combatents o per a obtindre informació. Són motiu d'especial preocupació 14 casos de menors que exerceixen diferents funcions en la Missió de la Unió Africana a Somàlia (AMISOM), entre elles les de guàrdia en llocs de control i les de cuiners. Els arrestos i detencions arbitraris de 1.009 menors per l'exèrcit nacional, fins i tot durant les operacions contra Al- Shabaab, va continuar sent causa de greu preocupació durant 2013. En 11 casos, xiquetes que havien sigut detingudes també van ser violades.

Com a resultat de les activitats de conscienciació de les Nacions Unides, 41 menors detinguts per l'exèrcit nacional per la seua presumpta vinculació amb Al-Shabaab van ser posats en llibertat en 2013. En 154 incidents de violència sexual, 152 xiquetes i 2 xiquets van ser violats per elements armats no identificats (65), membres de l'exèrcit nacional i les seues milícies aliades (49), Al-Shabaab (31), ASWJ (7) i les forces de Somalilandia (2). Vint d'eixes xiquetes van ser sotmeses a violència sexual en el context dels matrimonis que es van veure forçades a contraure després d'haver sigut reclutades per Al-Shabaab. La violació de 21 menors en 19 incidents diferents, per efectius de l'exèrcit nacional i per elements armats no identificats en campaments per a desplaçats interns van causar especial preocupació, ja que se suposa que els campaments haurien de ser un lloc segur per als menors desplaçats.

Grup 6
SUDAN

Les Nacions Unides van registrar el reclutament i la utilització de 42 menors en Kordofán del Sud i Nil Blau, inclosos ambdós per les Forces Armades del Sudan. Els dos xiquets, de 13 i 14 anys d'edat, van ser reclutats a Nil Blava i al moment de presentar l'informe seguien associats amb les Forces Armades del Sudan. Dels 40 menors reclutats i utilitzats pels grups armats, 14 xics, tots homes, alguns de tot just 12 anys, van ser reclutats per la Força de Defensa Popular a Nil Blau (5) i Kordofán del Sud (9). Almenys 26 menors (19 xiquets i 7 xiquetes) van ser reclutats i utilitzats pel SPLM/N, inclosos 10 (5 xiquets i 5 xiquetes) de tan sols 12 anys d'edat, que van escapar d'un campament del SPLM/N en Mandi, en Kordofán del Sud. Setze menors (14 xiquets i 2 xiquetes) van ser reclutats pel SPLM/N en l'estat d'Alt Nil (Sudan del Sud).

La situació de la seguretat a Darfur va empitjorar a causa dels enfrontaments esporàdics entre les forces governamentals i els grups armats, així com a causa dels enfrontaments tribals i intercomunitaris, en particular sobre els recursos naturals. L'augment de la mobilització i l'armament dels menors de les comunitats van agreujar encara més el risc que es tornaren a reclutar els menors desmobilitzats.

Les Nacions Unides, en les tasques de vigilància realitzades juntament amb l'Operació Híbrida de la Unió Africana i les Nacions Unides a Darfur (UNAMID), van poder verificar quatre casos de reclutament per les Forces Armades del Sudan i 14 per guàrdies de fronteres i van rebre informes de 17 menors que presumptament havien sigut reclutats per les Forces Armades del Sudan, els guàrdies fronterers i el SLA/AW.

JOC

HO CONTAM EN UN RAP

Edats **12 a 16 anys.**

Definició Aquesta activitat consistirà en la creació pròpia d'una cançó rap sobre **la reflexió dels xiquets i xiquetes sobre la realitat dels conflictes armats** en la qual viuen altres xiquets i xiquetes.

Objectius

- Reflexionar sobre la realitat en la qual viuen els xiquets, xiquetes i adolescents refugiats.
- Posar-se en situació sobre els conflictes armats i els drets que es vulneren a totes les xiquetes, xiquets i adolescents.
- Valorar el fet de tindre un lloc on viure segur i còmode, on tindre les seues coses i poder desenvolupar-se.

Material

- Projector i pantalla o televisió per a la visió del vídeo.

DESENVOLUPAMENT

Per a començar la dinàmica posarem el vídeo **"La guerra no és un joc".**
https://www.youtube.com/watch?v=Zxj6iWfFgiA

Després de veure-ho, se'ls explica que

en el món hi ha molts xiquets i xiquetes obligades a participar en conflictes armats i que per això hui, a través de la música, ens posarem en el seu lloc, sentirem el que ells senten i a reflexionar sobre què podem fer nosaltres sobre aquesta realitat.

Amb això, contem que l'activitat consistirà a **crear el nostre propi rap sobre el que sentim i pensem** sobre aquesta situació.

Ens dividirem en grups de 4 persones i cada grup s'encarregarà de compondre el seu propi rap.

Per a això, hem de conéixer l'estructura típica en la qual es creen la majoria de les cançons rap. Així, ens servirà com a model per a crear la nostra pròpia cançó.

- Es necessita una base instrumental que es pot aconseguir fent percussió amb el nostre propi cos (espetecs de dits, palmes, colps en la taula...).
- Ha d'estar composta per 4 estrofes de 3 versos cadascuna, més una estrofa de 4 versos en la meitat de la cançó que seria la tornada.
- Les últimes paraules de cada vers hauran de rimar o bé amb rima assonant, (casa-tassa) o rima consonant (mà-sa).
- No totes les estrofes han de tindre la mateixa rima, es pot anar canviant.

Una vegada que sabem les pautes per a compondre el rap, podem començar però tots els raps hauran d'incloure d'alguna manera aquestes paraules:

Casa / Camí / Esperança
Destí / Aconseguir / Amistat
Alegria / Món / Energia
Junts / Pau / Família

Quan tots els grups ja tinguen la seua cançó, aniran d'un en un ensenyant a la resta de companys la seua creació rapejant-la. Finalment podríem penjar en les parets tots els rap que s'han compost per a recordar el que sentim en aquesta activitat i com aconseguim transmetre-ho amb la música.

Un dels sistemes de protecció per als xiquets i xiquetes en situació de conflicte és el reconeixement del dret a no ser reclutats que tenen els menors de 18 anys. Malgrat aquest reconeixement, el dret es veu vulnerat en molts llocs del món. Per a exigir que es complisca, utilitzem el símbol de la mà roja. Us proposem que, com a gest, **estampeu la vostra mà amb pintura de mans roja** en folis blancs que han sigut reciclats, fent cartells replets d'elles de manera que tot el centre puga participar en aquest acte i contribuïsca a aquest dret que no pot ser oblidat.

Després, podem penjar els cartells per tot el centre i fer-los algunes fotos per a penjar-les en les xarxes socials i així també puguen unir-se les famílies i els altres membres de la comunitat educativa en aquest gest.

A més, si vol el o la docent i la comunitat educativa compartir les fotos amb nosaltres podrà manar-les a:
j.garcia@entreculturas.org

D'aquesta manera, podrem ensenyar en les nostres xarxes socials la gran tasca que s'ha realitzat.

Fotocopia i retalla aquest pont i pega-ho al teu món

UN MÓN UNIT

Educació
Intercultural

El fenomen de la globalització comporta a la integració, en tots els terrenys, de tot el planeta. El món s'ha convertit en un. Desapareixen les fronteres geogràfiques i econòmiques, i les xarxes de comunicació (ràdio, tv, Internet, telèfon) mantenen connectats a tots els països i economies del món.

La cultura és el conjunt de conductes apreses i de maneres de significació i interpretació de la realitat que els membres d'un determinat grup comparteixen, utilitzen en les seues relacions amb els i les altres i ho transmeten de generació en generació.

Valorar allò propi, reconéixer i acceptar els trets que caracteritzen la cultura a la qual cadascun pertany i prendre consciència de la pròpia identitat, és tan necessari com comprendre i **tindre una actitud d'obertura** cap a la diversitat, cap al diferent, cap a les altres persones i les seues identitats i pertinences.

Per tant, des de Entreculturas apostem per l'Educació Intercultural en una convivència en la qual es construïsquen les relacions basant-se en el diàleg i en l'aprenentatge mutu entre les diferents cultures presents en una societat, com una trobada basada en el respecte mutu i en el reconeixement de la nostra igualtat.

JOC

LA MÚSICA CONNECTA EL MÓN

Edats **4 a 8 anys**

Definició Amb aquesta dinàmica el que volem aconseguir és que els xiquets i xiquetes vegen que **es pot ser diferent dels altres,** però això no impedeix que puguem col·laborar tots i totes junts i gaudir d'una cosa meravellosa com ho és en aquest cas, la música.

Objectius

- Valorar la riquesa i la complementarietat que suposen les diferències.
- Descobrir que la pau requereix la participació i l'aportació de tots i totes.

Material

- Dibuixos dels instruments impresos en paper.
- Dispositiu on es puga reproduir música.

DESENVOLUPAMENT

Es reparteixen dibuixos de 4 instruments musicals de diferents cultures. Per exemple: piano, trompeta, saxofon i guitarra (aquests es troben facilitats en l'annex). El professor o professora va pegant un dibuix a l'esquena de cada persona sense que s'adonen de quin se'ls ha assignat.

En un primer moment posarem música jazz (algunes possibles cançons es troben al final en l'apartat de "recursos"), i hauran de caminar per l'espai de la classe desordenadament, sense mirar-se, pensatius, mirant per a baix

Quan pare la música, es paren en el lloc, immòbils, amb els ulls tancats i es torna a posar la música perquè senten la melodia durant mig minut; **els convidem al fet que s'adonen del que els provoca la música: alegria, força, tristesa, entusiasme...**

En la segona part podran aquesta vegada mirar-se, reconéixer-se i agrupar-se amb els altres que tinguen els instruments iguals a ells. Per a això, necessitaran l'ajuda de la resta de participants, ja que no poden veure's la seua esquena i no saben quin instrument els ha tocat.

Se'ls explica que són els altres els qui ajudaran a descobrir l'instrument que som, i haurem de col·laborar tots i totes per a poder col·locar-nos en el nostre lloc.

Una vegada que estiguen reunits per instruments cada grup podrà fer mímica deixant-se portar per la música, també imitar a l'instrument o fer que l'estan tocant, reconeixent el sentiment i el que la música els provoca, mirant com es mou la resta d'instruments... els convidem al fet que gaudisquen de la música junts, siguen l'instrument que siguen.

Finalment el dinamitzador repassarà amb l'alumnat tota l'activitat que han realitzat. Així podran expressar aquesta vegada amb paraules el que han sentit al llarg de la dinàmica, tant en estar individualment amb els ulls tancats com l'ajudar-se entre tots i actuar com un grup.

Recursos

AlgunEs **recomanacions de música jazz** que que poden servir:

* "The New Orleans All Stars Jazz Band"
https://www.youtube.com/watch?v=qXsKHoRqg0g

* Lionel Hampton: "Flying Home"
https://www.youtube.com/watch?v=Wj3asuD2ILw

* Art Blakey and the Jazz Messengers: "Moanin"
https://www.youtube.com/watch?v=ynZDm50EgBY

ANNEX

Saxofó

Piano

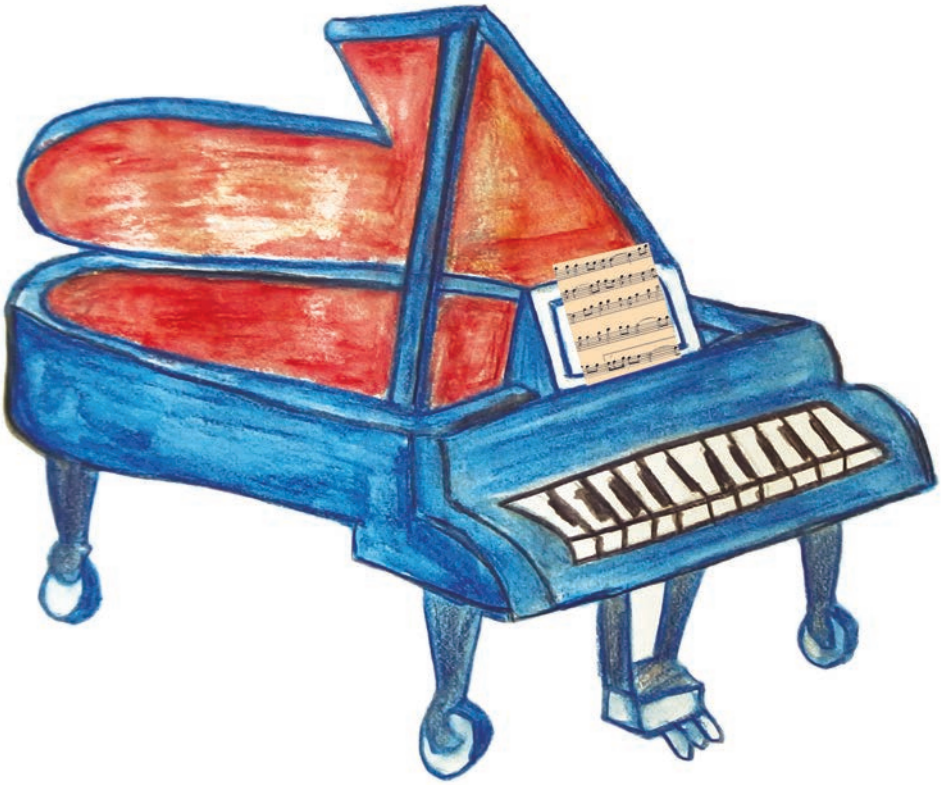

Trompeta

Guitarra

JOC

CONEIXENT A KALZ I TIN

Edats 8 a 12 anys.

Definició A través d'un conte els xiquets i xiquetes **reflexionaran sobre la importància del diàleg** per a així no arribar a cap conflicte. Després amb les fitxes proporcionades en els annexos ho podran posar en pràctica.

* Aquesta activitat pot estar connectada a l'activitat per a la realització de marionetes amb materials reciclats en la temàtica d'educació ambiental.

Objectius

- Resoldre situacions de la vida quotidiana de manera pacífica. Reconéixer la importància del diàleg per a arribar a acords.

Material

- Projector i pantalla o televisió per a la visió del vídeo (opcional).
- Fitxes dels annexos en paper.

DESENVOLUPAMENT

Primer, com a introducció als xiquets posarem el vídeo del capítol "Voleu jugar amb mi?" de Kalz & Tin.

Aquest capítol tracta sobre el fet de **prendre males decisions per no parlar les coses o demanar-les.**

El vídeo el podem trobar en aquest enllaç:

https://www.youtube.com/watch?v=UC6_RPbUhEc

O bé podrem explicar-ho nosaltres mateixos:

Voleu jugar amb mi?

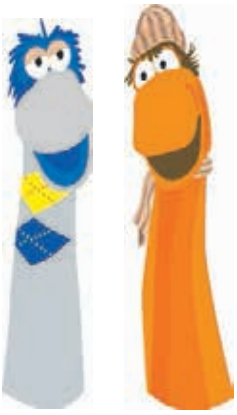

Kalz i Poli passegen pel parc. Al fons veuen a Calça amb una pilota. Poli i Kalz s'oculten després d'una tanca. Segons Poli, Calça té la pilota, però segur que no els deixarà jugar amb ell.

S'acosta Tin, ella no creu que Poli tinga raó, pensa que, tal egada, Calça vulga jugar amb ells... Poli els diu que el millor serà llevar-li-ho sense que s'adone. Poli, Kalz, i Tin intenten llevar-li la pilota a Calça.

S'amaguen sota un arbust, es despengen des d'un arbre pròxim... tots eixos intents acaben sempre en fracassos.

Mentrestant, Calça no s'adona de res, segueix al costat de la pilota mirant al seu voltant. Després de tots els intents fallits Kalz,Tin i Poli, estan molt cansats.

Tin proposa anar a parlar amb Calça, així que ix de l'amagatall després de la tanca i s'acosta a Calça. Abans que puga parlar, Calça li pregunta per Kalz i Poli i li diu que té una pilota i els està buscant per a jugar amb ells. Tin es gira i els crida.

Els dos apunten avergonyits, des de darrere de la tanca. No poden creure el que acaben de escoltar.

Després de veure el capítol, **parlarem entre tots i totes** per a saber què és el que han entés sobre això. Algunes preguntes poden ser:

* Identificar als personatges que intervenen en aquest capítol: Qui són Kalz, Tin, Calça i Poli?

* Reconstruïm la història:

_ Què estaven fent Kalz, Tin i Poli al parc?

_ Què volien aconseguir?

_ Per què Poli pensava que Calça no volia jugar amb ells?

_ Mentrestant, què passava amb Calça?, què li va dir a Tin?

_ Com es van sentir Kalz i Poli?

Per a aprofundir més en la seqüenciació podran realitzar la fitxa de l'annex 1, per a ordenar i acolorir.

Posteriorment posarem en comú el treball realitzat en l'annex 1.

Després, formarem xicotets grups i expliquem que farem una breu dramatització d'alguna situació en la qual hagen volgut jugar amb algú i no s'hagen animat a participar.

La resta del grup observa i proposa entre tots i totes possibles solucions a aqueixa situació. Es destaca la importància de poder dialogar, arribar a acords i respectar-los.

Poden representar la mateixa situació dues vegades, la primera vegada sense arribar a un acord i la segona, dialogaran i aconseguiran resoldre-la entre tots, perquè després puguen representar la solució que han elaborat junts.

Per a això, ho parlarem entre tots i podem utilitzar preguntes com per exemple:

* Com ens sentim quan no ens deixen jugar?

* Què fem?

* Com podem saber si podem jugar amb altres amics i amigues?

Finalment, en els mateixos grups de dramatització realitzarem la fitxa oposada en l'annex 2, en la qual s'hauran de distribuir les diferents tasques:

a. Retallar les peces xicotetes per a completar la làmina.

b. Pegar les peces en el lloc que els correspon en la làmina.

c. Acolorir la làmina (poden fer-ho tots i totes, per torns).

Per a això, els recordem que hauran de dialogar i posar-se d'acord entre tots i totes de manera pacífica i sense arribar a cap conflicte.

ANNEX

Voleu jugar amb mi? Numera la seqüència

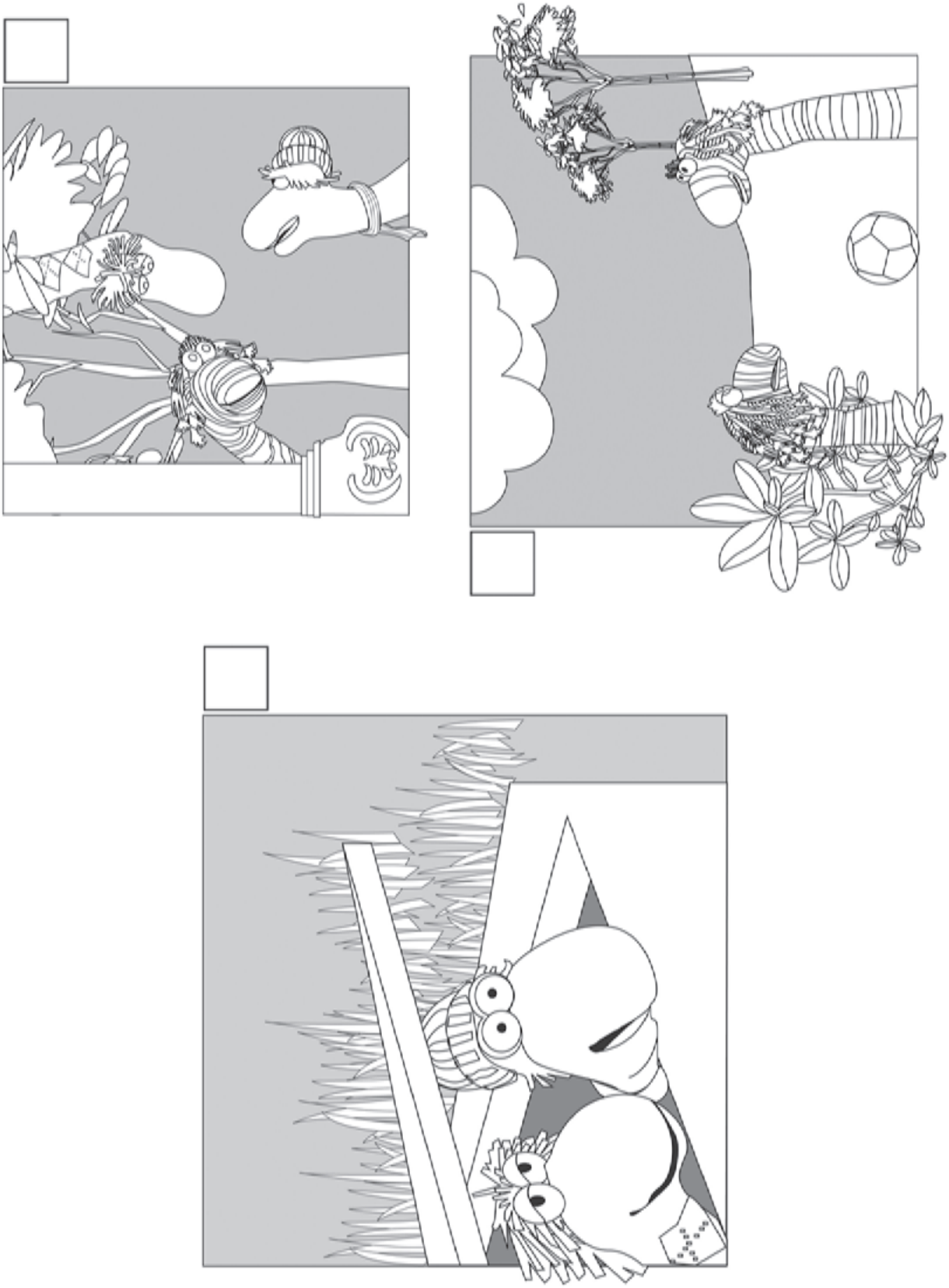

Juguem junts? Col·loca els quadres de la dreta en la imatge

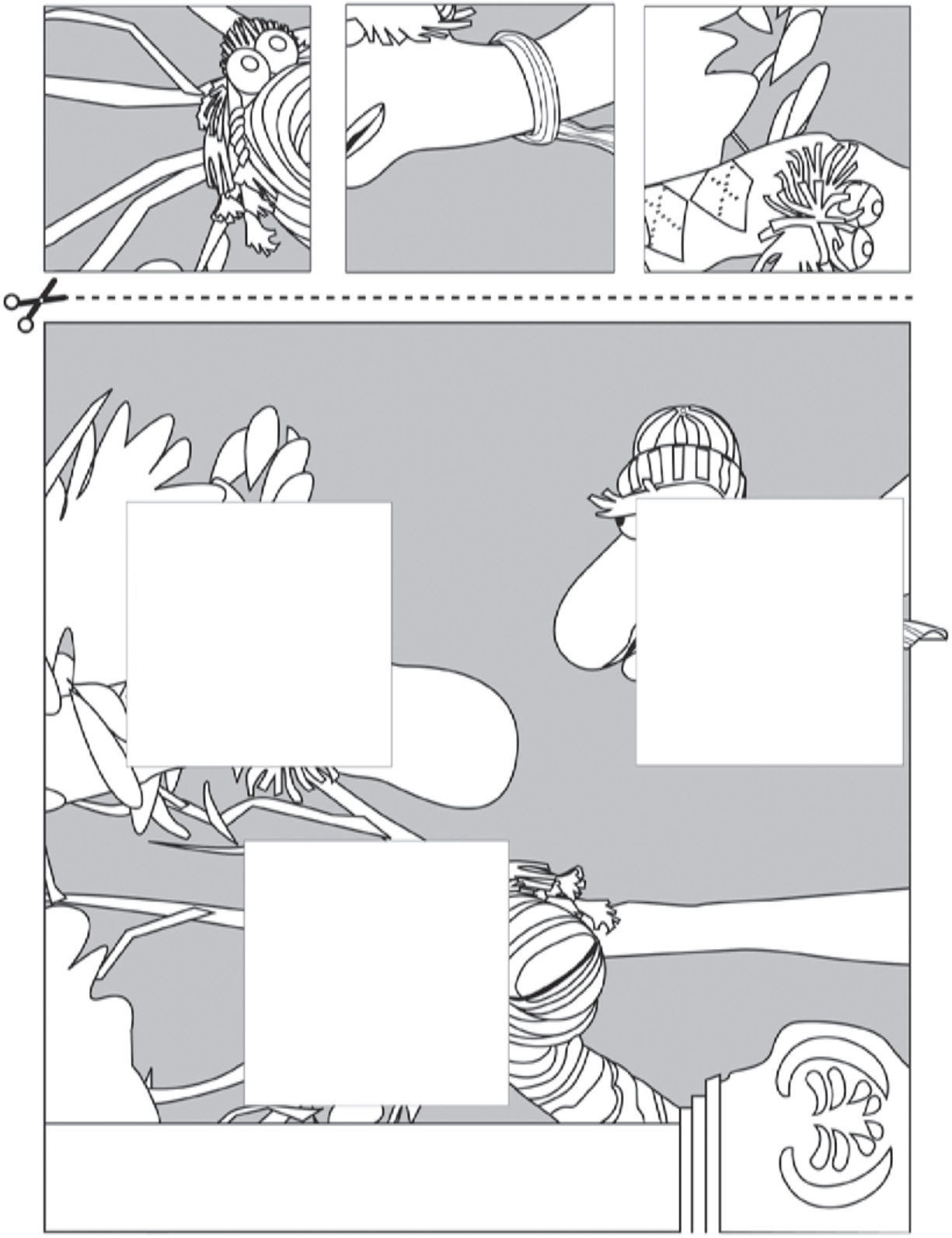

JOC

PENSAMENTS QUE CONSTRUEIXEN FUTUR

Edats **12 a 16 anys**

Definició Amb aquesta dinàmica aconseguirem que tots i totes **reflexionen sobre la interculturalitat de manera creativa** i deixant-se portar per les seues emocions, perquè després, aconseguisquen col·laborant junts i juntes arribar a una idea comuna sobre això.

Objectius

- Descobrir la pau des de l'experiència de trobada en igualtat.
- Aproximar-nos a alguns aspectes de la interculturalitat des d'aspectes emocionals de la persona.

Material

- Fulls de paper.
- Dispositiu per a reproduir música.

DESENVOLUPAMENT

En un primer moment, l'educador o educadora prendrà la llista de les següents paraules clau: **igualtat, diversitat, participació, pau i interdependència.**

Es començarà dient la primera paraula en veu alta i es deixarà un minut perquè les persones que participen escriguen (quasi sense pensar) tot el que li evoque; poden ser idees soltes o un mini-relat instantani, no importa, basta deixar fluir el primer que vinga.

Es repetirà el mateix amb la resta de paraules proposades fins a finalitzar amb les cinc idees força.

A més d'aquestes, afegirem la següent paraula comodí: **"trobada".** Aquesta serà l'única paraula clau que requerirà la realització d'un dibuix en un paper en lloc de paraules i disposaran de tres minuts per a això.

Una vegada finalitzada aquesta part, l'alumnat penjarà o pegarà el seu dibuix en la samarreta que porten perquè així ho puga veure la resta de la classe.

Per a la segona part de l'activitat ens dividirem en 6 grups. Proposem usar música jazz (veure possibles cançons en l'apartat Recursos) i un espai buidat (podem retirar les cadires per a posar-nos en un roogle ampli de manera que el grup que li toque eixir es pose en el centre).

A cada grup se li donarà un paper en el qual figurarà una de les paraules anteriorment treballades. En un parell de minuts cada grup conversarà sobre quin és la idea que tenen tots i totes en comú.

Comença la música, i li toca al grup que té la idea força "igualtat". Hauran de moure's tots i totes lliurement representant moviments que els evoquen aquesta idea força que han decidit junts; estaran en moviment fins que l'educador o l'educadora talle la música, llavors hauran de paralitzar-se com a escultures, romanent en la forma exacta que van quedar en tallar la música.

Ara, la resta de participants podran acostar-se des de diferents angles per a observar i analitzar el significat de les seues expressions, mentre que el "grup escultòric" romandrà paralitzat mentre escolta les interpretacions que donen els altres grups.

Quan hagen acabat amb les interpretacions i comentaris sobre el que observen de la idea força a través de l'obra, es dóna pas al següent grup que procedirà de la mateixa manera, i així amb la resta de grups fins a finalitzar.

Recursos

Algunes **recomanacions de música jazz** que poden servir:

- "The New Orleans All Stars Jazz Band"
https://www.youtube.com/watch?v=qXsKHoRqg0g

- Lionel Hampton: "Flying Home"
https://www.youtube.com/watch?v=Wj3asuD2ILw

- Art Blakey and the Jazz Messengers: "Moanin"
https://www.youtube.com/watch?v=ynZDm50EgBY

JOC

LA GRAN DECISIÓ

Edats **12 a 16 anys.**

Definició En aquesta dinàmica volem que cadascun i cadascuna es pose en una situació complicada en la qual hauran de **prendre la millor decisió,** no sols a nivell individual sinó també en grup, tenint en compte la importància dels drets humans i les necessitats bàsiques.

Objectius

- Distingir entre necessitats i desitjos, i descobrir el major valor de les primeres enfront dels segons.
- Comprendre que els drets humans garanteixen la satisfacció de les necessitats bàsiques.
- Comprendre què són els drets civils i polítics i les necessitats bàsiques que hi ha després d'ells.
- Fer un exercici de participació pels drets de l'adolescència.

Material

- No es requereix cap material específic.

DESENVOLUPAMENT

Els comptarem el següent text:

"El vostre avió s'ha estavellat i, una vegada reposats de l'impacte, comenceu a organitzar-vos per a sobreviure a l'illa fins que us rescaten. La costa és perillosa perquè hi ha forts temporals i risc que l'onatge s'emporte el menjar i els recursos que han quedat escampats per la platja. No sabeu quant temps sereu a l'illa, així que voleu traslladar les coses més necessàries a l'interior.

Però no podeu portar moltes coses, no teniu on transportar-les i el camí és llarg i difícil. En l'avió estan els equipatges de tots els passatgers, per la qual cosa hi ha un bon nombre d'objectes".

Els demanem que imaginen què és el que podrien trobar i que facen una llista del que s'emportarien, però tenint en compte que només pot haver-hi deu coses.

Després, es posarà en comú aquelles coses que han triat cadascun i cadascuna, i entre tots iniciarem un diàleg perquè puguen expressar-se i reflexionar sobre això.

Podem afegir aquestes preguntes:

- Què creieu que us falta? Per què?
- Us heu deixat una cosa necessària? El què?
- Creieu que les vostres necessitats serien les mateixes a l'illa que les que teníeu a les vostres cases?
- Com us sentiríeu en aquesta situació?

Finalment, ens dividirem en 4 grups i proposarem que cal pensar una proposta per a organitzar-se com una xicoteta societat i explicar-los:

"Entre vosaltres i vosaltres hi ha persones ferides, malaltes, de totes les edats i de diverses professions. Què és el primer que creieu que cal fer? Qui i com prendrien les decisions? Qui i com establirien les normes i les conseqüències del seu incompliment? Quins serien els vostres valors? Quin paper tindrien els xiquets, xiquetes i joves a l'illa?"

Se'ls explicarà que el grup haurà d'organitzar-se tenint en compte com a prioritat els drets humans, i especialment les necessitats i drets que tenen a veure no sols amb la supervivència, sinó amb **participació en la comunitat social.**

Per a finalitzar posarem en comú les reflexions de cada grup, on podran comptar sobre les dificultats que han trobat per a distingir entre les necessitats i els drets, i les conseqüències de no poder satisfer l'un o l'altre.

Us proposem un gest que expresse que tots i totes participem pel dret a viure en pau. Per a això, podeu elaborar entre tots en un mural amb materials reciclats **un gran arbre només amb el tronc i les branques sota el títol "Entre tots i totes sembrem la pau en...".** Al voltant d'ell podeu escriure frases per a completar el títol en referència als llocs en els quals cadascun de nosaltres i nosaltres podem adquirir una actitud de no violència, per exemple, "...a casa", "...al carrer", "...en el col·legi", "...en l'equip d'esport", etc.

Cada membre del centre pot acolorir i pegar la seua fulla al voltant de les branques, escrivint dins d'ella la paraula PAU. Finalment us animem a col·locar el mural en un lloc del col·legi on la resta de companys i companyes puguen veure'l i així tots i totes puguen unir-se a aconseguir formar un enorme arbre de la pau.

Convideu a les famílies al fet que vinguen al centre i també puguen participar en aquest gest. També podeu fer-li una foto perquè tots vegen aquest meravellós treball que s'ha aconseguit entre tots i totes.

A més, si vol el o la docent i la comunitat educativa compartir les fotos amb nosaltres podrà manar-les a:
j.garcia@entreculturas.org

D'aquesta manera, podrem ensenyar en les nostres xarxes socials la gran tasca que s'ha realitzat.

Fotocòpia i retalla aquests cors i pega'ls en el teu món

UN MÓN PER TOTS I TOTES

Coeducació

Entre totes les desigualtats que tenen lloc en la nostra societat, una de les més esteses al llarg de la història, en la major part del planeta, i que afecta a totes les cultures, és la **desigualtat de drets i oportunitats entre homes i dones.** Això és degut en gran part, al sistema de relacions de poder que s'estableixen entre homes i dones i a la normalització d'estereotips i prejudicis tradicionals masculins i femenins que porten a situacions de profona injustícia i violència. Per això, considerem important sensibilitzar i conscienciar sobre la manera en el qual aquests prejudicis i estereotips condicionen la vida de les dones i ls homes en la nostra comunitat, limitant les seues capacitats i impedint el seu ple desenvolupament.

Des de Entreculturas creiem que l'educació és una de les eines fonamentals per a contribuir a la construcció d'una nova societat per a tots i totes. La nostra proposta educativa com a clau per a l'equitat és la coeducació, és a dir, **educar en comú i en igualtat,** al marge del sexe de les persones. Detectant tots els estereotips associats al masculí i el femení, sent conscients d'ells, reflexionant i posant en marxa les mesures necessàries per a eliminar-los del nostre llenguatge i del nostre comportament, potenciant aquells aspectes que queden anul•lats pel fet d'assumir els rols de gènere.

JOC

CONTEM EL NOSTRE CONTE

Edats **4 a 8 anys.**

Definició Aquesta dinàmica consisteix en la creació d'un conte entre tots i totes, fent-los veure que **totes les opinions compten,** tant xiquets com xiquetes i que si cooperem tots junts, aconseguirem alguna cosa molt millor.

Objectius

- Descobrir que compartir espais i activitats en igualtat ens afavoreix a tots i a totes.
- Promoure la participació entre xiquets i xiquetes des de la cooperació i la igualtat.

Material

- Dibuixos o fotos i paraules en cartolina o paper.
- Una caixa on càpien eixos dibuixos, fotos o paraules.
- Material per a pegar els dibuixos en la pissarra o en paper.

DESENVOLUPAMENT

L'activitat consisteix a **construir un conte** amb paraules i dibuixos que es van pegant en la pissarra o en paper continu segons es vagen traient d'una **"caixa màgica".** Per a això prèviament l'educador o educadora ha preparat diferents dibuixos o fotos i paraules en cartolina o paper que fica en una caixa, que anomenem "la caixa màgica".

Alguns suggeriments de dibuixos per a introduir en la caixa: un xiquet, una xiqueta, una casa, articles de neteja, vaixella, una planxa, un cotxe, un gos, uns llibres, uns patins, un trenet (...) i altres joguets, persones o tasques domèstiques que es vulguen afegir.

Alguns suggeriments de paraules per a introduir en la caixa: juntes, et vull, tu i jo, iguals, divertit, ens ajudem, cooperem, amb tu i amb mi, responsables, ens cuidem, conviure, amistat, compartim tasques...

L'elecció de si col·loquem dibuixos o paraules en la caixa podria dependre de l'edat a la qual estaria dirigida la dinàmica.

L'alumnat se senta en el sòl formant un cercle i l'educador o educadora se situa al costat de la caixa màgica.

Suggerim que es presenten la dinàmica i la caixa a manera de dramatització per a donar èmfasi i misteri:

"Ens ha arribat una caixa màgica de contes. Tenim notícies d'altres col·legis del món als quals també ha arribat de manera misteriosa: això ens convida a fer màgia. En ella hi ha dibuixos i paraules que tenen vida i volen formar una història. Els dibuixos i les paraules ara estan soltes i ens demanen que les anem ajuntant i participem de la seua màgia. Traurem els dibuixos misteriosos i amb ells construirem una història".

Cada xiquet i cada xiqueta traurà un element de la caixa, i amb el dibuix o paraula que aparega compte una part de la història; a continuació, la següent persona s'acosta a la caixa i represa la història en el punt que la va deixar l'anterior per a donar-li continuïtat, de tal forma que entre tots i totes construïsquen una història.

No és necessari que cada xiquet o xiqueta traga una d'un mateix dibuix, poden eixir diverses idees i així tots i totes poden aportar alguna cosa al conte.

L'educador o educadora pot anar donant pistes per a facilitar la continuació de la història i així aconseguir un relat en el qual **tots i totes les presents col·laboren en el repartiment de tasques de manera equitativa, s'ajuden, i es divertisquen jugant de manera conjunta xiquets i xiquetes.**

Després, finalment es llegirà el conte que s'ha creat i podem recalcar que això no haguera sigut possible sense la participació de tots i totes. Amb això, han aconseguit realitzar un conte meravellós.

JOC

EL DESAFIAMENT

Edats 8 a 12 anys.

Definició A aquesta dinàmica volem aconseguir que **tots els membres del grup treballen en equip** i s'adonen que són necessaris cadascun d'ells i cadascuna d'elles per a aconseguir junts el repte que se'ls ha proposat.

Objectius

- Participar i gaudir en jocs cooperatius i de confiança amb els seus companys i companyes de classe.
- Reflexionar sobre com se senten quan juguen junts xics i xiques.

Material

- Diverses cartolines blanques (30x30 cm).
- Pintures de colors (llapis, retoladors, ceres...).

DESENVOLUPAMENT

La persona que dinamitza plantejarà al grup el següent repte: **creuar tots i totes junts un riu imaginari** amb l'ajuda de "unes pedres" elaborades per ells mateixos.

En primer lloc, cada participant haurà de fabricar una pedra. Per a això s'entregarà a cada membre del grup un tros de cartolina blanc, d'una grandària aproximada de 30 per 30 cm, que decorarà al seu gust (poden acolorir les pedres i dibuixar en elles molsa, flors, clivelles, xicotets insectes o animals, etc.).

Quan tinguen preparades les pedres, es delimitarà en el sòl un riu prou llarg i ample per al nombre de participants que hi haja. També s'establirà el punt d'eixida i el punt d'arribada. Abans de començar l'aventura, la persona que dinamitza retirarà al grup una o dues pedres, per a afegir certa dificultat.

La dinàmica consisteix a travessar el riu a través de les pedres sense que cap participant del grup es "banye". Per a això podran moure les pedres i intercanviar-les d'un lloc a un altre segons els interesse, però no podran trepitjar fora d'elles.

Finalment, els convidarem a reflexionar i contar tot el que han viscut durant l'activitat, on podran comentar quines dificultats han trobat, si els ha resultat més fàcil quan han treballat tots i totes juntes, i així reflexionar entre tots i totes que tant xics com xiques valen tots per igual, que allò important és col·laborar tots i totes juntes.

JOC

EL PODER DE LA IMATGE

Edats **12 a 16 anys.**

Definició En aquesta activitat, tots i totes **descobriran la visió que donen els mitjans de comunicació sobre les dones i els homes,** i podran comparar amb el concepte que tenen ells mateixos sobre totes dues figures, i així, reflexionar sobre això d'una manera crítica.

Objectius

• Desenvolupar una actitud crítica enfront dels models masculins i femenins imperants, així com conéixer les limitacions que aquests presenten en la vida real.

• Afavorir la convivència en una societat plural en la qual totes les persones tinguen la possibilitat de desenvolupar el seu potencial personal lliure d'estigmes i prejudicis.

Material

• Diferents revistes, periòdics i mitjans d'informació.
• Diversos papers o cartolines grans.
• Tisores i coles.

DESENVOLUPAMENT

Dividim a l'alumnat en grups de deu i els facilitem un rotllo de paper continu on els i les estudiants **dibuixen una gran silueta humana que es partirà en dues, una meitat correspon a la dona i l'altra meitat a l'home.**

L'alumnat agafarà diferents retallades de revistes, periòdics, anuncis i fotos per a seleccionar els que consideren representatius de la imatge social que els mitjans projecten de la dona i de l'home en totes les facetes de la vida, i dels valors i atributs desitjables per a les unes i els altres.

Després podran anar pegant-los en cadascun dels costats de la silueta humana segons convinga.

Quan hagen acabat de completar les dues meitats, reflexionem i comparem quins aspectes de la imatge d'homes i dones s'han ressaltat. Per a això, posarem en comú per què s'ha triat aqueixes fotos o retallades i què els suggereix cadascuna d'elles; de tal forma configurem un mural que expressa les seues respostes a manera de conclusions: les xiques que ixen en els mitjans són... Els xics que ixen en els mitjans són...

Una vegada hagen completat el mural amb les respostes, es nomenen les característiques que han anat eixint i se'ls pregunta si tant ells com elles es veuen representats en aqueixa silueta humana.

Tots els exemples ens ajuden a extraure la idea dels estereotips de gènere que recauen en homes i dones que estranyes vegades es compleixen en la vida real, i que els mitjans no solen contemplar la diversitat que existeix.

Per a finalitzar, animem que aquesta vegada dibuixen ells i elles mateixes el seu propi referent d'home o dona perquè quan acaben, peguen cadascun d'ells i cadascuna d'elles damunt d'eixa silueta humana ja realitzada, com a símbol d'enteniment que tots i totes som diferents, i cadascun i cadascuna som representació dels homes i de les dones.

Per tant, acabarem reflexionant sobre el que hem sentit i el que hem aprés sobre la diversitat realitzant aquesta activitat.

JOC

DESMUNTANT PREJUDICIS

Edats **12 a 16 anys**

Definició Aquesta dinàmica serveix perquè a través de la dramatització, ells i elles mateixes representen sobre aquells **prejudicis de gènere que existeixen en la nostra societat,** tant de xiques com de xics, i experimentar què se sent en viure'ls per a així poder reflexionar sobre això.

Objectius

- Conéixer com els estereotips poden arribar a dificultar la construcció d'una identitat positiva.
- Afavorir la convivència en una societat plural en la qual totes les persones tinguen la possibilitat de construir la seua història personal lliure d'estigmes i prejudicis.

Material

- No es requereix cap material específic.

DESENVOLUPAMENT

Comencem amb una dinàmica en la qual l'alumnat **ha de representar una escena de la vida quotidiana,** on les relacions que s'establisquen entre els i les participants presenten els prejudicis de gènere que tindran aquelles històries que els proporcionarem.

Per a això dividim a l'alumnat en dos grups compostos per xiques i xics. Cadascun efectua en deu minuts una de les següents representacions:

Grup 1

La part de xics d'aquest grup representarà a totes aquelles dones que acudeixen a una entrevista per a ocupar un lloc de treball com a mecàniques en un taller d'automòbils, un treball que és tradicionalment exercit per homes. Ells hauran de demostrar a les persones encarregades de fer la selecció, (que seran les xiques del grup), el per què són adequades per a aquest lloc de treball, comptant la seua formació, experiència, interés per la mecànica i disponibilitat.

La part de xiques d'aquest grup serà qui interprete a aquelles persones encarregades de la selecció, i han de valorar la candidatura de les dones (representat pels xics), d'acord amb els prejudicis que generalment pesen sobre elles quan es realitza aquest tipus de treball. Per exemple l'ús de la força física, o menor efectivitat de les dones en mecànica, o si tenen pensat estar embarassades, o la imatge social que projecten a la resta de la societat és contrària a aquesta mena de treballs... tot això sense parar atenció al que aquestes (els xics) exposen sobre la seua capacitació real.

Grup 2

Es representarà una conversa mantinguda entre un grup d'amics i amigues. En ella una part del grup, representat tant per les xiques com pels xics, explica a la resta les seues intencions de col·laborar en la pròxima trobada de poesia realitzat en el Centre Cultural del barri.

La resta del grup, que també serà representat tant per xics com per xiques, ha de tractar de convéncer només als xics que no es presenten al certamen perquè resulta estrany i inapropiat que ells participen en aqueixa mena d'activitats.

Podran contar que el certamen és una cosa essencialment femenina, que com seran valorats per la resta del barri, que com es veurà afectada la seua identitat masculina..., etc.

Una vegada hagen dut a terme tant una representació com l'altra, es reflexionarà entre tots sobre

el que han experimentat tant xiques com xics en sentir-se definits i definides per tercers al marge dels seus desitjos, interessos i motivacions personals, i a més del paper que han exercit els prejudicis de gènere.

per a totes
les edats

El llaç morat s'ha convertit en el símbol de la importància que homes i dones es tracten bé i convisquen en pau i igualtat. Per això, com a gest, **us animem a crear un gran llaç amb globus morats.**

Col·loqueu-ho després en un lloc visible del col·legi, al costat del lema "Amb tu, construïm la igualtat". En els globus podeu escriure els noms de cadascun i convideu al fet que els altres membres del centre i els de la comunitat educativa el facen al costat de les famílies per a unir-nos i aconseguir un gran llaç replet de globus morats amb tots els noms dels participants com a gest de col·laboració en la lluita per la igualtat.

Després, us animem a fer-li una foto a aquest gran llaç i penjar-la perquè tothom puga veure aquesta gran faena entre tots i totes.

A més, si vol el o la docent i la comunitat educativa compartir les fotos amb nosaltres podrà manar-les a **j.garcia@entreculturas.org**

D'aquesta manera, podrem ensenyar en les nostres xarxes socials la gran faena que s'ha realitzat.

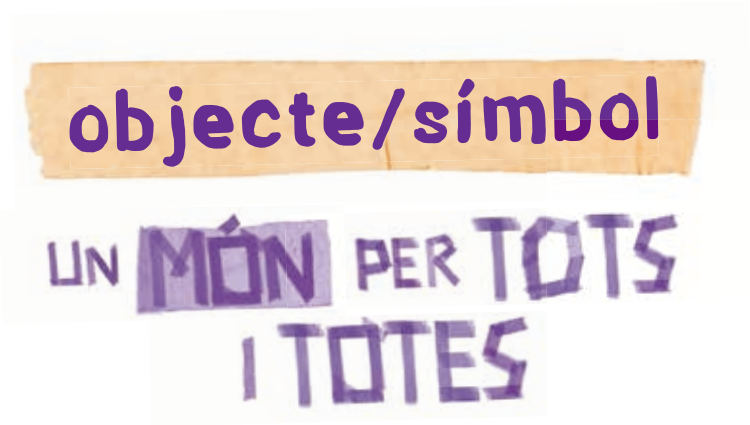

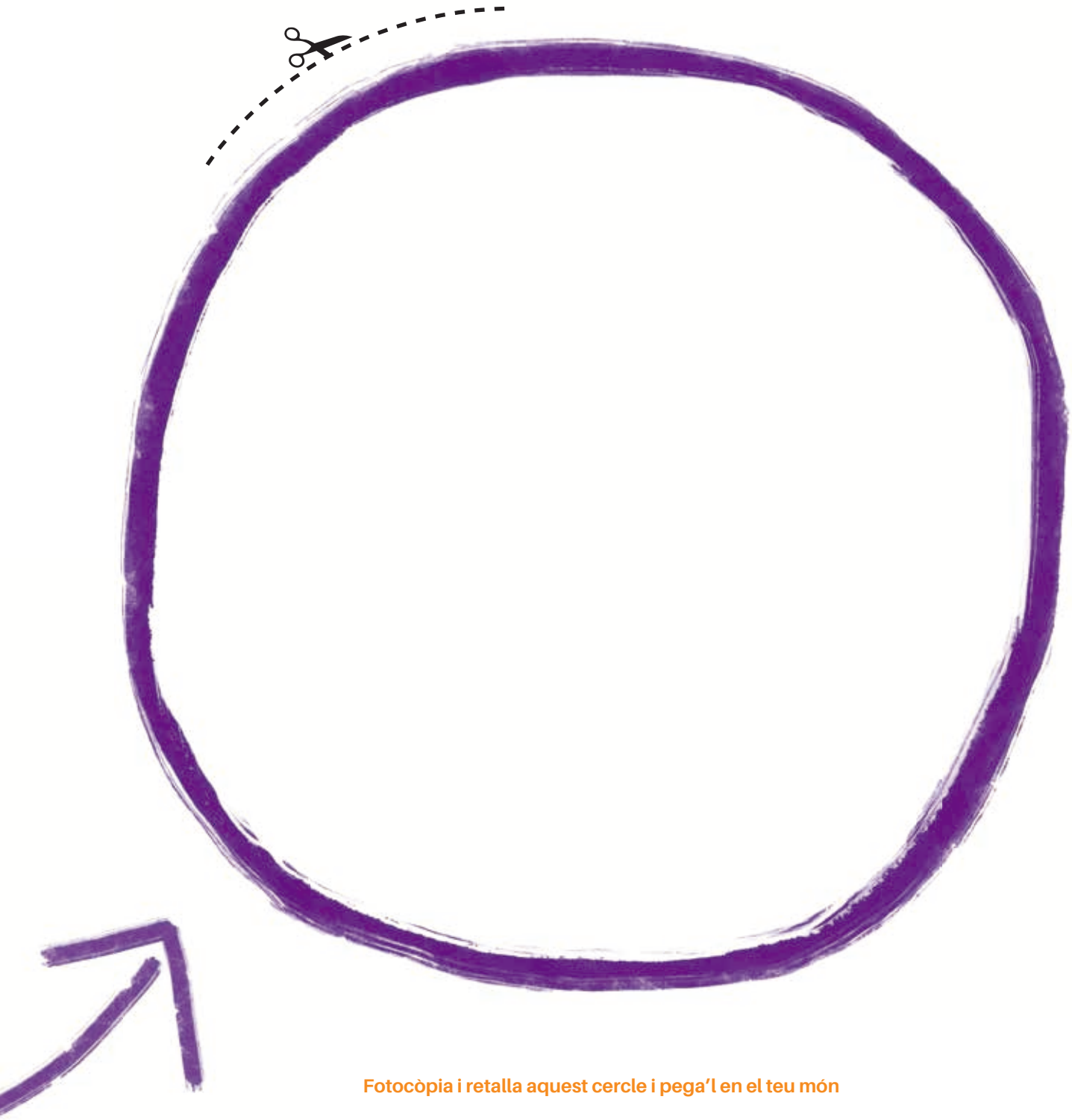

Fotocòpia i retalla aquest cercle i pega'l en el teu món

UN MÓN SA

JUGUEM?

Educació
Ambiental

La deterioració del medi ambient i el canvi climàtic s'han convertit en un dels majors desafiaments per a la justícia social i el desenvolupament sostenible, suposant una crisi complexa en la qual intervenen molts factors. Entren en joc un entramat de relacions econòmiques, polítiques i socials, com també relacions entre països, cultures, persones, i entre les persones i la Terra.

Les greus ferides generades en la Terra per l'acció humana, han posat en perill els ecosistemes naturals i amenacen la pròpia supervivència de la humanitat. Les poblacions i els grups més vulnerables són els qui ja estan patint de forma més severa els efectes de la deterioració del medi ambient, sense tindre els mitjans adequats per a afrontar-los. Per això, aquest fenomen afecta tant a nivell social com ambiental.

Des de Entreculturas, estem convençuts i convençudes que l'educació és clau per a una transformació cap a models més sostenibles, equitatius i pacífics, que contribuïsquen activament a la construcció d'una consciència crítica i que qüestione el model de desenvolupament.

JOC

TITELLES QUE TENEN UNA HISTORIA

Edats **4 a 8 anys.**

Definició Aquesta dinàmica consistirà a **aprendre l'important que és cuidar el nostre planeta Terra** a través de l'elaboració pròpia d'unes marionetes amb material reciclat i la representació d'un conte sobre el món del reciclatge.

* Aquesta activitat pot estar connectada amb l'activitat "Kalz & Tin" en la temàtica d'interculturalitat.

Objectius

• Descobrir que les coses que tenim (roba, joguets...) es fabriquen utilitzant el que ens dóna la Terra, que és limitat i que cal cuidar-ho.

• Gaudir fabricant joguets a partir de material reciclat i comprendre el sentit que té reciclar i reutilitzar.

Material

• Tubs de cartó del paper higiènic.
• Revistes i periòdics usats.
• Retalls de tela o llanes.
• Tisores i cola.
• Pintures de colors (llapis, retoladors, ceres...).

DESENVOLUPAMENT

Per a realitzar l'activitat, prèviament haurem demanat als xiquets i xiquetes que porten de casa tubs de cartó del paper higiènic, revistes i periòdics usats, retalls de tela, llanes... etc.

Per a posar en situació als xiquets i xiquetes, parlarem entre tots sobre els materials que han portat:

* A partir de quin element natural del nostre planeta Terra creieu que podem fer tots aquests materials?,

* I què penseu que passaria si els fabriquem sense límit i sense tindre en compte al nostre planeta?

Després, comentem que una manera que tenim de cuidar la Terra és **reciclant els materials per a no esgotar els recursos naturals que tenim.**

Per això, participarem en la cura de la Terra fent unes marionetes amb aquells materials reciclats que hem portat de casa.

Farem grups de cinc persones i repartirem el material, donant a cada xiquet i cada xiqueta un tub de paper higiènic, la base de la seua marioneta.

També disposaran de tisores, cola, cinta adhesiva, pintures de colors... etc.

Una vegada finalitzen la marioneta, la persona que dinamitze llegirà el següent conte inacabat:

"En un bosc d'un país llunyà, vivia una vella òbila anomenada Saygi. Com Saygi era molt sàvia, els animals, les plantes i les persones acudien a ella perquè els ajudara a resoldre els seus problemes. Un dia va anar a visitar-la un grup de gent del poble pròxim. Portaven una preocupació molt gran: al seu poble havien fabricat tantes coses, que no els quedaven recursos naturals... L'òbila els va parlar d'una paraula màgica: reciclar. Si la utilitzaven, podrien convertir coses velles en noves, donar utilitat a coses inservibles. El grup va tornar al poble amb la seua paraula màgica..."

Llavors es demanarà als diferents grups que pensen en un final per a la història i la representen amb les seues marionetes (que serien el grup del poble) per a tota la classe. Tots podran representar i veure els diferents finals del conte amb marionetes. Finalment reflexionem tots i totes juntes que ara tots tindran una marioneta que han realitzat ells i elles mateixes amb material reciclat i comprendran el valuós que és cuidar la Terra per a tindre joguets tan bonics com els que han realitzat en aquest dia.

JOC

EL TAULER DE RECICLATGE

Edats **8 a 12 años.**

Definició Amb el joc d'un tauler semblant a l'Oca elaborat per ells i elles mateixes amb material reciclat, aprendran sobre el món del reciclatge i **l'important que és la cura del nostre planeta Terra.**

Objectius

• Descobrir que les coses que tenim (roba, joguets...) es fabriquen utilitzant el que ens dóna la Terra, que és limitat i per això cal cuidar-ho.

• Gaudir fabricant joguets a partir de material reciclat i comprendre el sentit que té reciclar i reutilitzar.

Material

• Revistes i periòdics usats.
• Taps de botelles.
• Tisores i coles.
• Pintures de colors (llapis, retoladors, ceres...).
• Diverses plantilles de tauler dibuixades en cartolina din A3.

DESENVOLUPAMENT

Es faran grups de 6 persones. Cada grup haurà d'elaborar un **tauler similar al del joc de l'oca.** Les característiques seran les següents:

* Tindrà 63 caselles.

* Les caselles 5, 9, 14, 18, 27, 32, 36, 41, 45, 50, 54, 59 seran "caselles planeta".

* La casella 63 serà la meta del joc i també serà un planeta.

* La resta de caselles estaran compostes per una retallada de revista o periòdic que continga un objecte.

Per a l'elaboració del tauler, s'entregarà a cada grup la plantilla de tauler dibuixada en una cartolina, de manera que només hauran d'emplenar amb retallades de revista les caselles corresponents o dibuixar un planeta en el cas de les "caselles planeta".

Per a l'elaboració de les fitxes, cada persona disposarà d'un tap, i dibuixarà la seua pròpia cara dins d'un cercle de paper de la grandària del tap, la qual introduirà en ell.

Després de l'elaboració del tauler, la persona que dinamitza explicarà les següents regles del joc:

* Quan cau en una "casella planeta" s'avança a la següent casella planeta dient la frase: "Reciclar i reutilitzar per al planeta cuidar".

* Quan cau en qualsevol de les altres caselles, el xiquet o xiqueta haurà de veure l'objecte que conté aqueixa casella i dir com podria reciclar o reutilitzar aqueix objecte. Per exemple, si l'objecte de la casella és una llanda, es diria que podria reutilitzar-se com a test. Si no se li ocorre cap manera de reutilitzar o reciclar, tornarà a la casella de partida. (El que es busca no són aplicacions realistes, sinó practicar l'exercici d'imaginar altres usos per als objectes).

* Abans de començar a jugar, cada grup triarà a una persona que anirà apuntant totes les idees per a reciclar i reutilitzar objectes. Aquesta persona pot jugar, no és necessari que es dedique només a apuntar.

JOC

ACTUEM AMB EL NOSTRE MÓN

Edats **12 a 16 anys.**

Definició Aquesta dinàmica consisteix en l'aprenentatge sobre la cura del medi ambient i dur a terme una **actitud responsable i crítica** sobre ells mateixos i mateixes en aquest tema.

Objetivos

- Descobrir que les coses que tenim (roba, joguets...) es fabriquen utilitzant el que ens dóna la Terra, que és limitat i per això cal cuidar-ho.
- Gaudir fabricant joguets a partir de material reciclat i comprendre el sentit que té reciclar i reutilitzar.

Material

- Mitjans d'informació (llibres, enciclopèdies, internet...).
- Proyector y pantalla para presentación.

DESENVOLUPAMENT

Prèviament a l'activitat es formaran 5 grups de treball amb els següents temes:

1 **Recursos naturals limitats.**
2 **Degradació de la terra i l'aigua.**
3 **Contaminació: residus perillosos, l'impacte de nous materials i tecnologies.**
4 **Canvi climàtic.**
5 **Desaparició d'espècies animals i vegetals i reducció de la biodiversitat.**

Per a posar-nos en situació, cada grup buscarà informació sobre el tema corresponent mitjançant llibres que estiguen accessibles o via internet). A més **indagaran l'etimologia de la paraula llar i el significat de "medi ambient".** Se'ls demanarà que intenten buscar la relació que pot existir entre tots dos. Quan acaben, preguntarem a tots els grups: Quins punts en comú hi ha entre la nostra llar i el planeta terra? I a més preguntarem pel significat etimològic de la paraula "llar" (del llatí, focus, al·ludeix al lloc en el qual es prepara el foc).

D'aquesta manera, compartiran entre tots i totes les teories que han elaborat cada grup sobre la relació que pot existir entre l'etimologia de "llar" i el medi ambient.

A partir de les seues reflexions, es construeix el sentit d'aquesta relació. Contem que una imatge que pot ajudar-nos és la de l'estil de vida dels primers éssers humans, organitzades en grups nòmades dedicats a la caça i la pesca. La seua llar, d'alguna forma, era allí on encengueren el foc per a cuinar, descansar i protegir-se. Es pot posar exemples de pobles que actualment continuen vivint en total connexió amb la naturalesa, trobant en ella la seua llar.

Una vegada posats en situació, cada grup haurà de realitzar una exposició sobre els temes treballats a través d'una presentació oral recolzada en alguna mena de suport gràfic o tecnològic: muntatge fotogràfic o audiovisual (emprant els programes que preferisquen), o muntatge artístic en suport físic. Per a recolzar en llenguatge oral, només poden emprar com a recursos imatges i música, mai llenguatge escrit. L'expressió oral podrà ser en un format formal (exposició) o artístic (teatre, poesia...).

Finalment, **relacionarem els problemes tractats amb accions concretes que es poden realitzar en el dia a dia.** En grup gran, a manera de pluja d'idees, descrivim accions concretes que poden ajudar a cuidar el planeta.

Per exemple: reciclatge de fems (separació dels diferents tipus de fem); consum responsable d'aigua, llum, electricitat (despesa racional); consum de menjar (tipus de menjar, components, pesticides); estils de consum: evitar comprar el que no siga necessari (excés de roba o complements).

Se'ls convidarà a proposar un compromís que puguen assumir com a grup i un compromís individual. Triaran representants per a formar un equip de seguiment del compromís grupal. Cada cert temps aquest equip informarà el grup sobre les seues observacions i es debatrà sobre possibles conflictes i suggeriments de millora

Com probablement el compromís estarà referit al centre, es podria organitzar algun procediment pel qual s'informe l'equip directiu dels avanços que han aconseguit a través del compliment d'aquest compromís. Cada cert temps també podrien informar el grup sobre les seues observacions i debatre sobre possibles conflictes o suggeriments de millora.

Us proposem realitzar dos grans murals amb papers reciclats. Un d'ells serà: "què ocorre quan duem a terme les 4 erres?" en el qual posarem els següents conceptes: **Reduir, recuperar, reciclar i reutilitzar** on tots i totes posarem un compromís en el qual ens involucrarem en cadascun d'aquests conceptes per a cuidar el nostre medi ambient i què volem aconseguir amb això.

L'altre títol serà: "què ocorre quan no duem a terme les 4 erres?" on podrem escriure o dibuixar què passaria si cap de nosaltres i nosaltres actuem i ajudem al medi ambient amb les quatre erres. Podem afegir dibuixos o fotos per a aconseguir un major impacte.

Us convidem al fet que ho pengeu en un lloc visible del vostre centre perquè tot membre del col·legi puga participar a reflectir en aquests murals el que pensen i així conscienciar a l'alumnat de la importància d'implicar-se en accions de cura del nostre planeta. A més, podem convidar a les famílies i a la resta de membres de la comunitat educativa que participen en aquest gran gest i tots contribuïm en la millora del món que ens envolta. Després, podem fer-li una foto i penjar-la en les xarxes socials perquè tots vegen els meravellosos i grans murals que s'han aconseguit amb la col·laboració i participació de cadascun.

Finalment, si vol el o la docent i la comunitat educativa compartir les fotos amb nosaltres podrà manar-les a:
j.garcia@entreculturas.org

D'aquesta manera, podrem ensenyar en les nostres xarxes socials la gran tasca que s'ha realitzat.

objecte/símbol

UN MÓN SA

Fotocòpia i retalla aquesta regadora i pega-la en el teu món

El món és a les nostres mans, i som nosaltres i nosaltres les responsables de construir una ciutadania que siga inclusiva, pacífica, justa i sostenible.

Coordinació: Jessica García Fernández
Continguts d'aquesta publicació: Silvia Retortillo Cantón
Colaboraciones: Clara Maeztu Gomar
Disseny d'art, disseny gràfic i il·lustracions: Maribel Vázquez
Impresió: Iarriccio Artes Gráficas
Depòsit legal: M-11612-2017
Edita: Fundació Entreculturas 2017

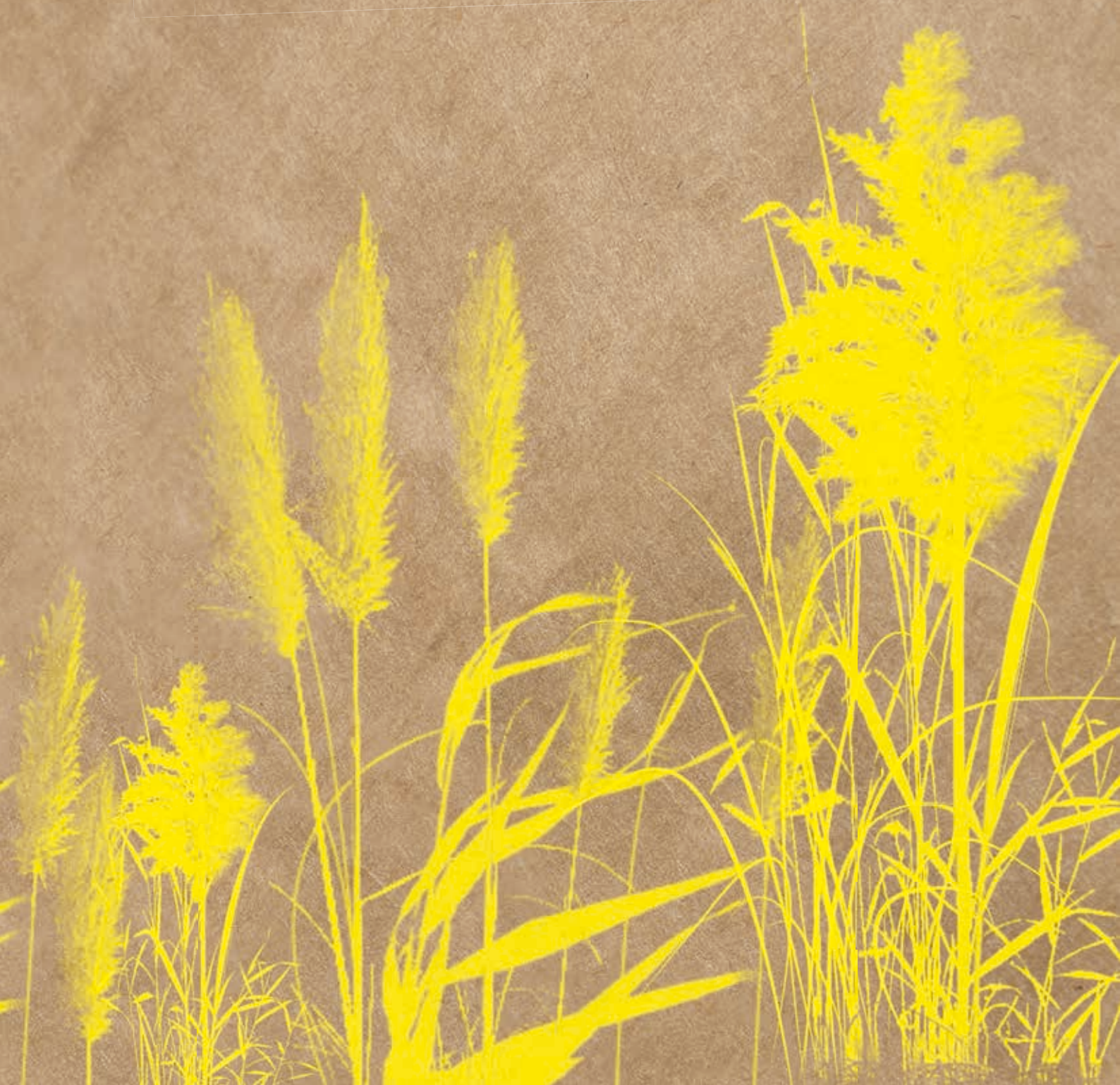

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria de Participació,
Transparència, Cooperació
i Qualitat Democràtica